

СУТНІСТЬ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

В роботі проаналізовано сутність оборотних активів підприємства та узагальнено раніше наведені трактування

Ключові слова: оборотні активи, оборотні кошти, грошові кошти, структура, склад

Abstract

The paper analyzes the essence of current assets of the enterprise and summarizes the above interpretations

Keywords: current assets, working capital, cash, structure, composition

Вступ

Ефективність функціонування економіки країни багато в чому залежить від успіхів діяльності окремих підприємств. Для доцільної роботи підприємств необхідно результативно керувати його оборотними активами. Значний внесок у розвиток знань із визначенням поняття сутності оборотних активів зробили такі вчені, як О.Я. Базилінська, І.О. Бланк, Є.О. Донін, Н.Б. Ермасова, Л.О. Коваленко та інші.

Разом з тим, актуальним залишається невирішені питання, зокрема структури та класифікації оборотних активів.

Виклад основного матеріалу дослідження

Незважаючи на різноманітність термінів, економічна суть цього поняття трактується у вітчизняній та зарубіжній літературі досить однозначно. Найчастіше оборотні активи підприємства визначаються як грошові ресурси або група мобільних активів підприємства з періодом використання до одного року, які безпосередньо обслуговують операційну діяльність підприємства і внаслідок високого рівня ліквідності повинні забезпечувати його платоспроможність за поточними фінансовими зобов'язаннями. [1]

Головними нормативними документами, котрі окреслюють зміст оборотних активів є українські та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. В Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку №1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" (надалі — НП(С)БО) вказано, що оборотні активи — це гроші та їх еквіваленти, які є необмеженими у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації або споживання на протязі одного операційного циклу або протягом дванадцяти місяців з дати балансу [2].

В Міжнародному стандарті бухгалтерського обліку № 1 "Подання фінансової звітності" (надалі — МСБО) оборотні активи називаються поточними. Поточними є активи, котрі:

- а) можуть бути проданими або використаними в звичайному виробничому циклі;
- б) удержуються з головною ціллю — продажом;
- в) мають бути реалізованими на протязі одного року після звітного періоду;

г) являються грошовими коштами або їх еквівалентами, при умові що відсутні обмеження стосовно обміну або використання їх задля погашення зобов'язань що найменш на протязі одного року після звітного періоду. Порівнюючи трактування оборотних активів в українських та міжнародних нормативно-правових документах, можна запевнити, що наше обґрунтування оборотних активів співпадає з міжнародним визначенням.

В економічній літературі відсутнє єдине трактування економічного змісту оборотних активів. Найімовірніше, оборотні активи визначають як поєднання різноманітних за значенням економічних категорій, чи як активів, які протягом календарного року мають бути перевтілені у гроші. [3]

Аналізуючи трактування різних авторів (табл. 1), можна виокреми основні підходи до визначення сутності «оборотних активів»:

- 1) поєднання оборотних фондів та фондів обігу чи вкладених у них коштів;
- 2) гроші та їх еквіваленти;
- 3) матеріальні цінності а також інші активи, що споживаються в одному виробничому періоді та повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції;
- 4) сполучення матеріальних коштів, які обслуговують виробничу діяльність підприємства та повністю використовуються протягом одного операційного періоду;
- 5) засоби підприємства, які цілком переносять свою вартість на вартість створеної продукції.

Аналіз сучасних підходів до визначення такої економічної категорії як «оборотні активи» показав, що існує загальна ознака, за якою проводиться виділення оборотних активів з майна підприємства. Такою ознакою є часовий період, впродовж якого функціонує цей вид коштів. Цей період полягає в часі перенесення вартості коштів на готовий продукт або часі їх повного споживання у процесі виробництва.

Таблиця 1

Визначення поняття «оборотні активи»

Автор	Оборотні активи – це
П (С) БО № 2 [2]	грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.
О.Я. Базилінська [4]	активи, що за умови нормальної господарської діяльності підприємства змінюють свою матеріально-речову форму за відносно короткий строк (менше року).
І.О. Бланк [5]	сукупність майнових цінностей підприємства, що забезпечують поточну діяльність підприємства та, повністю споживають у процесі одного виробничо-комерційного циклу.
Є.О. Донін [6]	сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і цілком споживаних протягом одного операційного циклу.
Л.О. Коваленко [7]	активи, що споживають у ході виробничого процесу продовж року, або операційного циклу, що перевищує 12 місяців через специфіку виробництва, а тому такі, котрі повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції.

Треба відмітити, що економічний зміст оборотних активів трактується їх значенням в організації виробничої діяльності підприємства: перебуваючи в безперервному русі вони створюють постійний кругообіг форм вартості, та як наслідок, здійснюється безперервне відновлення виробничих процесів.

Висновки

В даній роботі наведено економічну сутність оборотних активів. Таким чином, оборотні активи - це активи, які служать або погашаються протягом 12 місяців, або протягом нормального операційного циклу організації (якщо він перевищує 1 рік). Оборотні активи використовуються одночасно при відпустці їх у виробництво (наприклад, сировину і матеріали). Оборотні активи є однією з двох груп активів організації (друга - необоротні активи).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Хохлов М. П. Щербань О. Д., Кирилова М. А. Поняття оборотних активів підприємства. Економіка та управління підприємствами. Інфраструктура ринку. 2019. №31. С. 409 – 414. URL: http://www.marketinfr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/63.pdf.
2. Господарський кодекс України: за станом на 01.01.2013 р. / Верховна рада України // Офіційний вісник України. Офіц. вид. К., 2003. № 11. С. 303.
3. Тютюнник Я. В. Сучасні підходи до визначення економічної сутності оборотних активів підприємства. Економіка та держава. 2021. № 4. С. 157–162.

4. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посібник / О.Я. Базилінська. К.: ЦНЛ, 2009. 328 с.
5. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия. К.: Никацентр, 2003. 448 с. URL: [http:// complexpromo.ru/info/2067/2067.html](http://complexpromo.ru/info/2067/2067.html)
6. Донін Є.О. Особливості сучасних підходів щодо специфіки класифікації оборотних активів підприємства. Економіка і організація управління. 2018. № 1. С. 75—85.
7. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2005. 485 с. URL: <http://library.if.ua/books/157.html>

Токар Анастасія Миколаївна – студентка групи МФКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця.

Науковий керівник: Єпіфанова Ірина Юріївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний університет, Вінниця

Toкар Anastasia Mykolayivna - student of the МФКД-20Б group, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa

Supervisor: Yepifanova Iryna Yu. – Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of Finance and Innovation Management Department, Vinnitsia National University, Vinnitsia